

La poesia completa de J.S. Pons

Des de fa més de mil anys, els catalans del que és ara el Principat compartim amb els del Rosselló una muntanya: el Canigó. Des de l'època medieval, una llengua: la catalana. I, des de fa aproximadament cent anys, entre d'altres poetes, dos germans: Josep Sebastià Pons i Simona Gay.

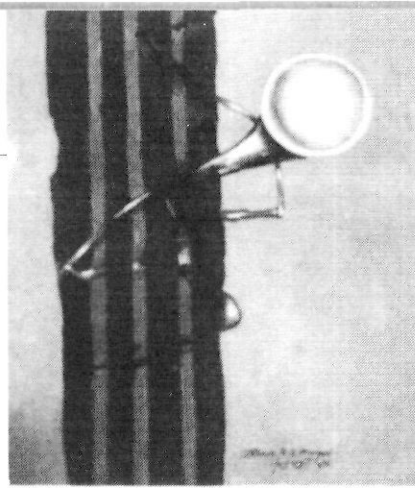
I és del primer d'aquests poetes de qui volem parlar, o millor dit, de la seva obra poètica, perquè acaba d'aparèixer completa i en edició crítica fa poques setmanes. Efectivament, editorial Columna ha publicat *Poesia completa* de J.S. Pons arran del centenari del seu naixement (Illa del Riberall, 1888), i val a dir, doncs, que amb un cert retard.

El volum s'obre amb un pròleg d'Àlex Susanna que no m'estic de qualificar de plausible i que endreça a Tomàs Garcés, principal marmessor del poeta. Ultra analitzar-hi la formació literària de l'escriptor, la decisió d'expressar-se en la seva llengua pròpia i les etapes de l'obra poètica —les seves conclusions coincideixen amb les de Marià Manent i Joan Triadú—, hi reivindica J.S. Pons no només com el gran poeta del Rosselló, ans com un dels grans poetes catalans d'aquest segle.

Després de la "Nota editorial" de Cristià Camps, on deixa constància que un article d'Antoni Comas i no pas l'edició de l'obra poètica a cura de T. Garcés el 1976 li marca els paràmetres i li serveix de nord per a l'edició crítica present, comencen els poemaris: els primers molt realistes i verdaguerians i impregnats de paisatge; postsimbolistes i de reflexió moral i vital la resta, d'entre els quals cal destacar *Cantilena* (1937), que Carles Riba posava "al centre i al cim de l'obra de J.S. Pons, i entre allò que hi hagi de més pur en la moderna lírica catalana".

L'Apèndix, que conté els poemes que J.S. Pons retenia o feia retenir quan es reeditaven els seus llibres, i l'*Apartat crític*, on es ressenyen les variants lèxiques i estilístiques —que no pas les ortogràfiques—, i l'*Índex de títols*, conformen la darrera part d'aquesta *Poesia completa* del gran forjador de la literatura i la llengua catalanes al Rosselló.

GABRIEL PLANELLA

El centenari de la Principal

Tot un enfilall d'actes s'estan celebrant enguany a la capital del Baix Empordà amb motiu del centenari de la Principal de la Bisbal, ara quan fa un segle, més concretament el dia 18 de març de 1888, que una breu nota de premsa en va anunciar la seva constitució. Ningú no dubta de l'oportunitat d'aquesta commemoració, però seria lamentable que els actes només possessin l'èmfasi en el caràcter de cobla institucional, de formació d'elit, de primera cobla. En aquests cent anys la Principal ha viscut situacions i experiències molt diferents, fins i tot contraposades, en consonància amb les característiques de cada època de la història del país. Ens interessa destacar particularment aquells moments en què més es va donar una sintonia entre els músics de la Principal i la ciutat. Magne Bosch, Josep Maria Soler, Josep Canet, són alguns dels integrants de la cobla que més van participar, per exemple, en l'associacionisme popular bisbalenc del primer terç de segle. Els trobem animant les formacions corals de l'època, o bé participant plenament en la part musical de la representació de "la Passió", o organitzant festes i celebracions diverses de caràcter musical, o fins i tot dirigint el petit cor d'una cooperativa de terrissers que assajava a la mateixa fàbrica en acabar la jornada laboral.

Aquests i altres elements donen a la història de la Principal una dimensió més profunda que no pas el simple perfil de Cobla Oficial de la Generalitat, de cobla que sempre s'ha situat a uns nivells altíssims de qualitat artística. Tant de bo els responsables de l'organització dels actes del Centenari aconseguessin reflectir aquesta realitat rica i diversa que han estat els primers cent anys de la Principal.

JOSEP MATAS I BALAGUER

Maig'68, temps de cireres

De fet, les democràcies occidentals colonialistes arròsseguen nombroses contradiccions i complexos. França, poc abans de 1968 havia "perdut" Algèria (encara avui manté ambigües relacions neo amb les antigues colònies i prepotents relacions amb els territoris d'"outre-mer").

L'encarcament de les estructures, el jacobinisme, l'autoritarisme gaullista encunyaren, com a protesta, un dels eslògans més alliberadors del Maig de fa vint anys: "Prohibit prohibir". Maig'68 fou un torrent d'eslògans, d'imatges, de contestacions, de polèmiques, d'incògnites i de pors. Una explosió. Carrers calcinats, en el Barri Llatí parisenc, l'endemà dels enfrontaments policia-estudiants més intensos. Ocupacions de la Sorbona i del Teatre de l'Odeon. Les assemblees permanents i multitudinàries. Els obrers dins la Universitat, com mai s'havia vist. Una convivialitat retrobada, en una ciutat quasi sense benzina i amb els diaris distribuïts amb bicicleta. Un país paralytitzat durant cinc o sis setmanes. Aquell assistent —ja madur— en un amfiteatre de la Sorbona que preguntava als assembleistes: -Però, si es paralytza la producció, qui us fabricarà els carrets per fer fotografies?

Un esclat espontaneïsta, una hàbil demostració de la correcció de les anàlisis sociològiques subversives elaborades a la facultat de Nanterre pels capdavanters del "Moviment 22 de març"? Un descomunal desordre aprofitat, electoralment, a finals de juny, pels partidaris del pragmàtic Pompidou, que destronà, definitivament, poc després, el general De Gaulle?

Bé, trenta ratlles per evocar Maig'68 és molt poc espai. Enguany els mitjans de comunicació n'han anat plens, a tot arreu. Tothom hi ha dit la seva, amb perspectiva, sense massa rigor. El nostre moment no té gaire res a veure amb el "romanticisme" de la dècada dels seixanta. A Girona mateix, els controlats i magres mitjans de l'època —particularment "Presència"— se n'ocuparen amb el màxim interès i professionalitat.

ENRIC MARQUÈS

Arqueologia Subaquàtica

Entre els dies 2 i 14 de maig d'enguany ha tingut lloc a Girona i al Cap de Creus (Cala Culip/Cadaqués) el Curs Intensiu Europeu d'Arqueologia Subaquàtica programat per la Divisió d'Educació superior i Recerca del Consell d'Europa, organitzat en aquesta ocasió pel Centre d'Investigacions Arqueològiques de la Diputació de Girona, que comptà amb l'ajuda i el suport d'altres institucions.

Aquesta és una fita important per l'arqueologia catalana en general, però especialment per la nostra arqueologia subaquàtica, puix que aquests cursos intensius, adreçats a llicenciats universitaris i, sovint, a professionals de l'arqueologia, són, sense cap mena de dubte, el camí més seriós de cara a poder conèixer unes tècniques molt concretes, en renovació constant, que fan referència a tots aquells aspectes que es concentren entorn d'una excavació en un mitjà advers —metodologia, classificació, inventari, conservació, transport i comercialització, arquitectura naval, salvaguarda del patrimoni, legislació, etc.— i, alhora, poder entrar en contacte amb la major part d'experts europeus que treballen en el món de l'arqueologia subaquàtica, en alguns dels camps esmentats.

El fet de triar Girona com a seu, enguany, d'aquest curs és un reconeixement explícit, per part del Consell d'Europa i per part de tots aquells experts i professionals que hi han participat amb tota la seva il·lusió, de la tasca feta en aquest camp concret de l'arqueologia pel Centre d'Excavacions Arqueològiques de Girona, una tasca admirable, pacient i, ja, amb resultats espectaculars. Seria bo, però, que això no acabés aquí i que la celebració d'aquest curs només fos un punt de partida brillant per l'arqueologia subaquàtica catalana que està, encara, en condicions de ser objecte d'una planificació global i exemplar.

J. M. NOLLA

Trobades de químics teòrics

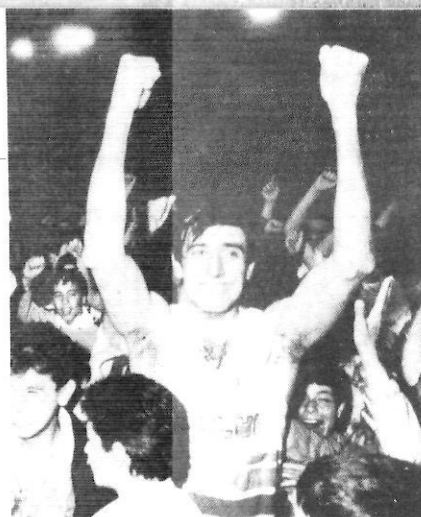
els darrers anys, la circumscripció de Girona ha estat "infectada" per una febre de congressos, reunions, seminaris, simposis i jornades. No només la capital universitària, sinó també altres poblacions (Blanes, St. Feliu de Guixols, Figueres, Tossa...) han presenciado trobades d'enginyers, lletrats, humanistes, filòsofs, historiadors, físics, etc., que presentaven i discutien els temes propis de llur treball de recerca. Sovint, en acabar la trobada, els assistents han expressat la satisfacció que sentien per l'acolliment, les atencions i el clima de treball que han trobat per tot arreu; no obstant això, personalment dubto que s'entengui a fons l'esforç i el risc que signifiquen l'organització d'aquestes activitats, induïdes per la voluntat expressa d'oferir una imatge de model urbà, però que en arribar el moment crític troben a faltar, tot i que sempre ajuden, més calor humana per part dels poders públics.

Al principi d'aquest estiu, se celebraran dues reunions importants: l'*Advanced Study Institute de Sant Feliu*, organitzat pel grup de Química Quàntica de la Universitat Autònoma de Barcelona, sobre conceptes teòrics de la reactivitat orgànica, i el *Workshop on Quantum Chemistry* a Girona.

El *Workshop* citat és el primer acte d'aquest tipus preparat per professors de la secció de Ciències del Col·legi Universitari de Girona i és un cop arriscat. El programa, dedicat a les tendències actuals en química teòrica, es desenvoluparà del 12 al 18 de juny, al Centre Cultural de la Mercè, i implica la intervenció de diverses figures importants procedents de diferents països d'arreu del món. Serà una oportunitat única per trobar alguns dels iniciadors de les línies modernes de la quàntica, com ara Fisher, Löwdin, McWeeny, Roothaan o Shavitt.

Però, aquesta trobada de Girona, serà prou valorada? I l'organització, ha estat l'adequada? Els químics de Girona, hi han estat incorporats? El *Workshop* respondrà.

JOAN MIRÓ I AMETLLER

L'ascens del Valvi

L'ascens del CB Sant Josep-Valvi Girona a la màxima categoria del bàsquet estatal masculí genera unes expectatives interessantíssimes per al conjunt de l'esport de les comarques gironines. No únicament tindrem l'oportunitat de veure en acció la temporada que ve a Palau-Sacosta alguns dels millors jugadors de bàsquet que hi ha en actiu en aquests moments a Europa, sinó que, a més i de retruc, assistirem a la consolidació de dues iniciatives que, recolzant l'una en l'altra, han de derivar en la fixació d'un precedent que serveixi com a punt de referència per a l'esport gironí. Institucions, federacions, clubs i entitats comercials han de contribuir a fer realitat, com més aviat millor, el projecte de construcció d'un pavelló amb cabuda per a sis mil persones on, a més dels corresponents partits, hi puguin tenir lloc les activitats de l'anelhada escola de bàsquet que es planifica paral·lelament a la iniciativa de construcció d'aquest equipament.

Si la construcció del pavelló i la creació de l'escola de bàsquet arriben a bon port, es compliran fonamentalment tres grans objectius. Primer: demostrar que, si s'extrapola l'exemple del bàsquet, altres esports, com l'handbol, poden tenir a curt o mig termini representants gironins a l'elit. Segon: oferir la infraestructura del pavelló per a la pràctica d'altres esports i per a la celebració d'espectacles de massa, com recitals o actuacions musicals de relleu. I tercer: en el cas de l'escola, garantir que el CB Sant Josep-Valvi Girona tingui un bon planter de jugadors i no s'hagi de trobar com ara, que ha de fitxar homes de fora de les comarques gironines.

XEVI PLANAS

ARQUEOLOGIA

CIÈNCIA

ESPORT

Ha aparegut
el *Dotzè del Crestià II, 1*
primer volum
de les Obres Completes
de **Francesc EIXIMENIS**

Edició conjunta

COL·LEGI UNIVERSITARI
DE GIRONA

DIPUTACIÓ
DE GIRONA

Un volum anual de 500 pàgines a partir de 1986

Informació i subscripcions
COL·LEGI UNIVERSITARI DE GIRONA
Secció Lletres
Pl. Sant Domènec, 9
17004 GIRONA